

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Etelä-Karjalan liitto

Valintaesitys

12.4.2024 Dnro: EURA 2021/404103/09
02 01 01/2024/EKARJALA

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
TexEK -Tekstiilien kiertotalous Etelä-Karjalassa

Hakijan virallinen nimi
SaimaanVirta ry

Hakemusnumero
404103

Saapumispäivämäärä
01.03.2024

Alkamispäivämäärä
01.01.2025

Päätymispäivämäärä
31.12.2027

Viranomaisen
Etelä-Karjalan liitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus
Etelä-Karjalan liiton EAKR-haku 30.1-1.3.2024

Hakuilmoituksen tunnus
EKALII-008

Käsittelijä
Jari Juhani Lantta

Toimintalinja
2 Hiilineutraali Suomi

Erityistavoite
2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Tukimuoto
Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-01583

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Lab-ammattikorkeakoulu Oy	Osahankkeen toteuttaja	2630644-6

Perustelee, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Ryhmähankkeen toteuttajat SaimaanVirta ry sekä LAB-ammattikorkeakoulu täydentävät toisiaan kummankin organisaation asiantuntevuudellaan. SaimaanVirta ry:n ydintoimintaan

kuuluu kiertotalous ja sen edistäminen. SaimaanVirta ry on toiminut pitkään poistotekstiilien kerääjänä, lajittelijana sekä second-hand vaatteiden ja tekstiilien jälleenmyyjänä. Myös vaatteiden korjaus ja muokkauspalvelutoiminta on ollut yhtenä palveluna. Yhdistyksellä on lisäksi sosiaalipalveluiden tuottajana ja työpajatoimijana kokemusta haastavassa työmarkkina- asemassa olevien työllisyyden edistäjänä ja työllistäjänä. Yhdistys järjestää valmennus- ja työllistämistoimintaa vuosittain noin 350 henkilölle, joista noin 30 % on alle 30-vuotiaita nuoria. Yhdistyksen toimitiloissa on myös hyvät valmiudet ja osaamista lajitella kerättyä poistotekstiiliä eri hyödyntämisyhteisöjen mukaan. Kerätyn tekstiilin muokkaaminen myös tekstiilimurskaksi onnistuu. Työpajatoiminnassa voi tehdä pilotoita tuotekehittelyn tuloksena saatuja tuotteita ja toteuttaa korjaamo- ja muokkauspalveluita tekstiileille ja vaatteille.

Toimintaympäristö on ketterä pilotoimaan erilaisia kiertotalouden toimintamalleja. LAB-ammattikorkeakoulun vahvuutena on liiketalouden ja kiertotalouden osaamisen pk-yritysten toiminnossa. LAB tuo myös TKI-osaamista sekä digitaalisten alustojen kehittämistaitoa. LABin kiertotalouslaboratoriossa on mahdollista pilotoita poistotekstiilimassojen hyödyntämistä. LAB-ammattikorkeakoululla on myös vahva tutkimusosaamisen, jonka avulla saadaan materiaalitunnistuksesta ja tekstiilien hyödynnettävyydestä tutkimustietoa hyödynnettäväksi liiketoimintojen ja uusien konseptien kehittämiseksi ja pilotointiin. LAB-ammattikorkeakoululla on erityisosaamista ja kokemusta myös aikaisemmista kiertotaloushankkeista ja tutkimuksista. Ryhmähanketta puoltaa myös, että SaimaanVirran ja LABin yhteistyökokemus käynnissä olevan ryhmähankkeen, ETKATEX Etelä-Karjalan poistotekstiilit kierto on ollut sujuvaa ja tuloksellista.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

TexEK -Tekstiilien kiertotalous Etelä-Karjalassa -hankkeen keskeisenä tavoitteena on tekstiilien kiertotalouden edistäminen Etelä-Karjalan alueella.

Poistotekstiilin hyödyntäminen kierrättämällä uudeksi materiaaliksi ei ole vielä alueellisella eikä kansallisella tasolla edennyt siinä määrin, että kaikki kerättävä tekstiili olisi hyödynnettävissä. Tutkimuksissa on käynyt ilmi, että tehokkain tapa jätteen synnyn ehkäisyyn on vaateen eliniän pidentäminen siihen tarkoitettuun käytössä. Tulevaisuuden toimivassa tekstiilien kiertotaloussysteemissä olennaisia ovat siis tekstiilien eliniän pidentäminen, käytön tehostaminen sekä kierrätys. Kiertotalouden toteutuminen edellyttää perustavanlaatuisia muutoksia tuotannon ohella myös kulutuskäytännöissä.

Hankkeen avulla kehitetään alueellista kiertotalousosaamista, tehdään toimia tekstiilien eliniän pidentämiseksi, kampanjoidaan kestävästi kuluttamisen puolesta sekä tunnustetaan ja kehitetään alueen second-hand-, suutari ja vaatekorjaamoyrittäjien liiketoimintoja. Lisäksi jatkokehitetään poistotekstiilien keräysjärjestelmää, edistetään uusiomateriaalista valmistettujen tuotteiden kehittämistä, sekä etsitään yrityksiä hyödyntämään poistotekstiilimateriaalia.

Hankkeen aikana lisätään alan yrittäjien kierto- ja liiketalousosaamista sekä tuetaan palveluiden tavoitettavuutta. Tämä osaltaan lisää alueen elinvoimaisuutta ja tuo mahdollisuuksia uuteen yrittäjyyteen ja työpaikkoihin. Hanke pyrkii pilotoimaan uusia liiketoimintamalleja korjaamopalveluihin sekä vaatteiden lainauskonseptiin. Hanke tuo uusia teknologisia ratkaisuja mm. pilotoimalla digitaalisella alustalla toimivan DROP-IN vaatekorjaamopalvelun. Myös poistotekstiilin lajittelussa käytettävää materiaalin tunnistusteknologiaa kehitetään.

Ryhmähankkeen toteuttajat ovat SaimaanVirta ry ja LAB-ammattikorkeakoulu. Hankkeen sidosryhmään kuuluvat kaikki maakunnan alueella toimivat vaatteiden korjaamopalvelu-yrittäjät, suutarit sekä second-hand toimijat. Yhteistyötahoina hankkeessa toimivat Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy, Lappeenrannan kaupunki (Greenreality), Fiber-X Finland Oy, Imatran Seudun Kehitysyritys sekä WIRMA-yrityspalvelu. Hankkeen kohderyhmän muodostavat alueen asukkaat sekä alan yrittäjät.

Hankkeen avulla saada muutoksia alueen pk-yritysten toimintaan, näkyvyyteen ja tavoitettavuuteen, sekä alueen kuluttajakäyttäytymiseen ja kulutusvalintoihin. Hankkeen tuloksena alueelle saadaan huomiota uuteen kulutuskäyttäytymiseen, jossa vaatteita ja tekstiilejä hankitaan kestävästi ja tuotteet halutaan pitää kiertossa mahdollisimman pitkään. Hankkeen myötä kuluttajat osaavat lajitella ja toimittaa käytöstä poistuvan tekstiilin poistotekstiilikeräykseen, josta se päätyy materiaali- ja kuitukierrätykseen. Hankkeen avulla vähennetään tekstiilijätteen määrää, sen lajittelu on oikeanlaista ja poistotekstiiliä hyödynnetään uusiotuotteissa ja alueellisten yritysten raaka-aineena.

Hankkeen työpaketit ovat:

1. TEKSTIILIEN UUSIOKÄYTTÖÄ JA ELINIKÄÄ LISÄÄVÄN YRITYSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN
2. KULUTTAJATIETOISUUS JA VIESTINTÄ EDISTÄMÄÄN TEKSTIILIEN KIERTOTALOUTTA
3. DIGITAALISET RATKAISUT JA OHJELMISTOT KIIHDYTTÄMÄÄN TEKSTIILIEN KIERTOTALOUTTA
4. POISTOTEKSTIILIN KERÄÄMINEN JA LOPPUKÄYTÖN EDISTÄMINEN ALUEELLISESTI

Hankkeen toimenpiteet

TYÖPAKETTI 1: TEKSTIILIEN UUSIOKÄYTTÖÄ JA ELINIKÄÄ LISÄÄVÄN YRITYSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

TEHTÄVÄ 1.1: ALUEEN TOIMIJOIDEN KARTOITUS JA NYKYISTEN LIIKETOIMINTAMALLIEN SELVITYS, (SaimaanVirta ry ja LAB)

Hankepartnerit kontaktoi ja tekee selvityksen Etelä-Karjalan alueen second-hand, vaatekorjaamo- ja suutaripalvelutoimijoista ja tukee heidän kehittymistä, viestinnän nykyaikaistamista sekä esittää uusia liiketoimintamalleja. Tavoitteena on saada mahdollisimman moni alalla toimiva yritys olemassa olevaan korjaa.se tiekarttapalveluun, ajan tasalla olevilla koti- tai somesivuilla.

Tavoitteet:

- 1) Tiedon ja osaamisen tuottaminen koko maakunnan käyttöön.
- 2) Toimijoiden liiketoiminnan ja viestinnän kehittäminen digitalisaatio- ja sähköisillä alustoilla.
- 3) Taloudellinen tuki muutosten toteuttamiseen (mahdollisten tukikeinojen tunnistaminen)
- 4) Elinvoiman ja työllisyyden lisääminen maakunnan alueella kysynnän kasvun myötä.

TEHTÄVÄ 1.2: UUSIEN LIIKETOIMINTAMALLIEN TUNNISTAMINEN JA KEHITTÄMINEN (SaimaanVirta ry ja LAB)

Digitaalisen DROP-IN korjaamopalvelun kehittäminen alueen vaatekorjausverkoston kanssa ja sen pilotointi. Vaatelainapalvelu-konseptin liiketoimintasuunnittelu ja mahdollinen pilotointi. Tiedon tuominen kaikkien alueen toimijoiden käyttöön tarkoituksena palveluiden, elinvoiman ja työllisyyden lisääminen. DROP-IN on helposti tavoitettavissa oleva pakettiautomaatti tyylinen keräyspiste, johon voi digitaalista alustaa hyödyntämällä jättää vaatteiden korjattavaksi.

TEHTÄVÄ 1.3: YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN (SaimaanVirta ry)

Hanke pyrkii vahvistamaan alueen elinvoimaa, työllisyyttä ja innovatiivisuutta korjaamopalveluihin sekä second-hand liiketoimintamalleihin. Vahvistetaan mahdollisuuksia korjaamopalveluihin tähtäävään kevytyrittäjyyteen ja työllistymiseen alalle.

Tuotokset ja mittarit:

Hanke on kontaktoinut mahdollisimman monta Etelä-Karjalan alueen kohderyhmänä toimivaa yrittäjää ja tukenut näiden viestinnän kehittämistä ja mahdollistanut liiketoiminnan kehittämiseen työkaluja. Mahdollisimman moni yritys löytyy korjaa.se sivustolta. Hanke pilotoi digitaalisen vaatteiden korjaamopalvelumallin ja lisää näin alueen palveluja ja mahdollisuutta uuteen yrittäjyyteen. Hanke testaa digitaalisuuden mahdollisuuksia lisätä innovaatioita uusiin liiketoimintamalleihin.

TYÖPAKETTI 2: KULUTTAJATIETOISUUS JA VIESTINTÄ EDISTÄMÄÄN TEKSTIILIEN KIERTOTALOUTTA

TEHTÄVÄ 2.1: KAMPANJAT KESTÄVÄÄN TEKSTIILIEN KULUTTAMISEEN JA ELINIÄN PIDENTÄMISEEN (SaimaanVirta ry ja LAB)

Hanke järjestää kestävään kuluttamiseen ja eliniän pidentämiseen kampanjoita, joiden tarkoitus lisätä kuluttajien tietoisuutta ja vahvistaa uutta tapaa ajatella ja hyödyntää materiaaleja ja tuotteita. Hanke haluaa osaltaan vaikuttaa seuraaviin asioihin kuluttajakäytöksessä:

- 1) Ostopäätökset – laatua vai määrää, tarvitseeko minun omistaa, jos tekstiilit tulevaisuudessa on saatavilla palveluina? Valitsenko ensimmäiseksi vaihtoehdoksi second-hand tuotteen?
- 2) Tekstiilien käyttövaihe – oikea huolto, korjaaminen, vaatteiden tuunaaminen.
- 3) Tekstiilien poistuminen käytöstä – halukkuus lajitella ja toimittaa kiertoihin.

TEHTÄVÄ 2.2: TUTKIMUS JA DATAN KERÄÄMINEN ALUEEN VAATTEIDEN JA TEKSTIILIEN KULUTTAMISESTA (LAB)

Tutkimus muutoksesta kuluttajakäytöksessä sekä suhtautumisesta korjaamopalveluiden käyttöön. Tutkimus digitaalisuuden vaikutuksesta korjaamopalvelutoiminnan käyttöön. Dataa kerätään mm. useilla kyselyillä kontaktoituihin yrityksiin, jotta voidaan seurata parin vuoden ajalta heidän edistymistensä. Datan tuotannossa LAB tuottaa raportteja mm. alan lehtiin, konferensseihin ja alueen tapahtumiin. Data myös hyödynnetään erilaisissa viestintäkampanjoissa.

Alueella on järjestetty tapahtumia sekä tietoiskuja korostamaan vaatteiden kestävyden haasteita. Hanke on ollut mukana kiertotalouden tapahtumissa ja järjestänyt mm. vaatteiden vaihtotapahtumia viestimään uusiokäytön mahdollisuuksista. Hanke ja hankkeen sanoma saa näkyvyyttä paikallisessa mediassa. Hankkeen päädyttyä meillä on dataa kuluttajamuutoksesta tekstiilien kiertotaloudessa, liiketoiminnan kehittämisen vaikutuksesta elinvoimaan ja tekstiilijätteen määrän mahdollisesta vähentymisestä, jota voidaan hyödyntää Etelä-Karjalan alueen tiekartoissa kohti kestävämpää maakuntaa.

TYÖPAKETTI 3: DIGITAALISET RATKAISUT JA OHJELMISTOT KIIHDYTTÄMÄÄN TEKSTIILIEN KIEROTALOUTTA

TEHTÄVÄ 3.1: TEKNOLOGINEN RATKAISU UUDEN LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMISEEN (LAB ja SaimaanVirta ry)

Hanke suunnittelee digitaalisen DROP-IN vaatteiden korjaamopalvelun, johon kehitetään digitaalinen alusta ja palvelu pilotoidaan hankkeen aikana.

TEHTÄVÄ 3.2: LAJITTELUKONTOLOGIAN KEHITTÄMINEN POISTOTEKSTIILIN TUNNISTAMISEEN (LAB) LAB-ammattikorkeakoulu jatkaa tunnistusteknologian kehittämistä ja koneoppimisen sekä tekoälyn rakentamista, jotta saadaan tekstiilikierätyksaste nousuun. Tarkoituksena on tehdä mm. FINIX sekä mahdollisesti BioSaimaan -hankkeiden kanssa yhteistyötä, jotta tunnistusteknologian kehittymiseen tulee ketteryyttä.

Tuotokset ja mittarit: Pilotoitu palvelu ja siihen kehitetty teknologia. Raportti pilotoinnin tuomasta mahdollisuudesta lisätä korjaamopalveluiden tavoitettavuutta ja digitaalisuuden vaikuttavuutta korjaamopalveluiden käyttöön. Pilotoinnin tarkoitus saada toimiva malli jäämään ja kehittymään/monistumaan maakunnan eri alueille.

TYÖPAKETTI 4: POISTOTEKSTIILIN KERÄÄMINEN JA LOPPUKÄYTÖN EDISTÄMINEN ALUEELLISESTI

TEHTÄVÄ 4.1: UUSIOTUOTTEET KERÄTYN POISTOTEKSTIILIN HYÖDYNTÄMISEEN (SaimaanVirta ry ja LAB)

Jatketaan käynnissä olevan ETKATEX-hankkeen aikana kehitettyä poistotekstiilien keräysmallia sekä sen kehittämistä. Jatketaan tunnistusteknologian kehittämistä poistotekstiilin kuitujen tunnistamiseen sekä lajittelutyön kehittämistä. Jatketaan uusiotuotteiden kehittämistä, jotta mahdollisimman vähän poistotekstiiliä päätyisi jätteeksi polttoon.

TEHTÄVÄ 4.2: YRITYSTOIMINTA, TYÖLLISYYS JA YHTEISTYÖT (SaimaanVirta ry)

Etsitään kanavia ja yrityksiä käyttämään poistotekstiilimateriaalia. Tehdään yhteistyötä Fiber-X Finland Oy:n kanssa. Etelä-Karjalan alueelle on suunnitteilla biolaitos, jonka yhtenä jatkojalostusjakeena tulee suunnitelmien mukaan olemaan poistotekstiili. Tässä voimme vahvasti tehdä alueellista yhteistyötä ja hyödyntää SaimaanVirta ry:n poistotekstiilikeräystä sekä tekstiilijakeiden lajittelua ja sekä siihen LABssa kehitteillä olevaa tunnistusteknologiaa.

TEHTÄVÄ 4.3: POISTOTEKSTIILIMASSOJEN HYÖDYNÄMINEN RAAKA-AINEENA (LAB)

LAB tekee erilaisia testauksia poistotekstiilimateriaaleista kiertotalouslaboratoriossaan, jotta voidaan optimoida eri kierrätysmenetelmiä eri materiaaleille. Jatkotoimenpiteenä, osaa poistotekstiilistä voidaan hyödyntää alueellisesti hankkeen sidosryhmäläisten mm. Etelä-Karjalan Jätehuollon biokaasulaitoksella, tuottaen biokaasua.

Tuotokset ja mittarit: Kontakteja poistotekstiiliä hyödyntäviin yrityksiin, sekä uusia tuotekokeiluja ja tuotteita, jotka on valmistettu poistotekstiilistä. Tuotetaan uusia raaka-aineita sekä suunnitteilla olevaan laitokseen, että olemassa olevaan biokaasulaitokseen.

TYÖPAKETTI 5: HANKKEEN VIESTINTÄ JA HALLINTO

TEHTÄVÄ 5.1: HANKKEEN VIESTINTÄTOIMENPITEET (SaimaanVirta ry ja LAB)

Hankkeen viestintään käytetään tehokkaasti kummankin toteuttajaorganisaation omia viestintäkanavia koko hankkeen toiminnan ajan. Hanke järjestää omia kampanjoita ja tiedottaa hankkeen toimenpiteistä ja aikaansaannoksista. Viestintä on tärkeä osa koko hankkeen ajan ja kampanjat pyörivät eniten kuluttajietoisuuden lisäämiseen. Tavoitteet on saada asukkaat miettimään omaa kuluttamistaan kiertotaloutta tukevaksi. Lisäksi LAB viestii hankkeen tuloksista sekä toimenpiteistä vaativilla raporteilla esim. alueellisilla, kansallisilla sekä mahdollisesti kansainvälisillä foorumeilla.

TEHTÄVÄ 5.2: HANKKEEN HALLINTO (SaimaanVirta ry ja LAB)

SaimaanVirta ry on hankkeen hallinnosta ja raportoinnista päävastuussa oleva vastaava päähakija. LAB vastaa raportointitiedon tuottamisesta ja maksatushakemusten valmistelusta omalta osaltaan.

Tuotokset ja mittarit: Viestintämateriaali ja hankkeen näkyvyys. Hankkeen raportointi- ja maksatusaineistot.

Lisätietoja hakemuksesta**Hankkeen toteutusalue****Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?**

Ei

Maakunnat

Etelä-Karjala

Kunnat

Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	467 749	0	467 749
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	187 099	0	187 099
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	654 848	0	654 848

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	523 878	0	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	66 185	0	10 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	64 785	0	10 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	0	0	0 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	654 848	0	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeen tavoitteet ovat hyvät ja kannatettavat, mutta kehitystyön pitkistä toimintahistoriasta johtuen hankkeen potentiaalinen lisäarvo on heikko.

Hanke sinällään kohdistuu hyvin erityistavoitteeseen 2.3. Hankekokonaisuus on sinänsä looginen. Hankkeen toimenpiteet jakautuvat hyvin laajasti, kohteina yritysten liiketoiminnan kehittäminen, kestävän kuluttamisen tietoisuuden lisääminen, uusien digitaalisten palveluiden kehittäminen ja poistotekstiilimateriaalien kierrätys ja jatkojalostus.

Hanke on tavoitteiden ja toimenpiteiden paljolti samankaltainen jo ohjelmakauden varoista rahoitettuun ETKATEX -hankkeeseen, jonka kustannusarvio on 371 892 € (tuki 70%). Hankkeen uutuusarvo on hyvin vähäinen rahoitettuun hankkeeseen verrattuna, työpaketeissa ja tavoitteissa on päällekkäisyyttä.

Tekstiilien kierrätys, joka on sinänsä tarpeellinen ja ajankohtainen kehityskohde, niin sitä kehitetty jo edellisellä ohjelmakaudella niin EAKR-, ESR- ja Maaseutuohjelman rahoituksella ja myös nyt käynnissä olevalla hankkeella.

Haettu hanke on kolmivuotinen, kokonaiskustannusarvio on 660 000 €, jota ei ole pidettävä vähäisenä summana. Ottaen huomioon aiemmat ja käynnissä oleva kehityshanke, alan yritystoiminnan rajallisuus ja tapahtunut melko vähäinen kehitystaso, ei hankkeen rahoitusta ole pidettävä tarkoituksenmukaisena. Hanke ei suoritettuna arvioinnissa sijoittunut rahoitettavien hankkeiden joukkoon, koska ei saavuttanut vaadittavaa 50% pisterajaa maksimipisteistä.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hankehakemus saapui 29.2.2024

Hakemus arvioitiin Etelä-Karjalan liiton arviointikokouksessa 27.3.2023. Hakemus ei saanut erityisten valintakriteerien mukaisessa arvioinnissa riittäviä pisteitä edetäkseen päätösvalmisteluun myönteisenä.

Etelä-Karjalan MYR sihteeristö käsittelee rahoittavan viranomaisen rahoituspäätösesityksen kokouksessaan-

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei